

Huvudman

Friskolan Nytorp AB, org-nr: 556881-3561
joan.hall@nytorpcentrum.se
anders.shon@nytorpcentrum.se

Ärendet

Etableringskontroll i samband med utökning av verksamheten vid Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun. Etableringskontrollen har omfattat utbildningen naturbruksprogrammet med inriktningen Naturturism.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen Friskolan Nytorp AB med organisationsnummer 556881-3561 inte uppfyller bestämmelserna på ett av de områden som har kontrollerats i etableringskontrollen.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Nytorp AB att senast den **2023-08-09** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande rekrytering och anställning av legitimerade och behöriga lärare till kurserna naturturism 1 och naturturism 2 samt idrott och hälsa 1. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för etableringskontrollen (dnr SI 2023:75) i de handlingar som sänds in.

Om Friskolan Nytorp AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Friskolan Nytorp ska vidta följande åtgärder

Förutsättningar att starta utbildningen

1. Se till att vidta ansträngningar för att rekrytera legitimerad och behörig lärare till kurserna naturturism 1 och naturturism 2. Detta innebär att annonsera i externa kanaler efter legitimerad lärare med behörighet för de ämnen läraren ska undervisa i (2 kap. 13 § skollagen). Inkom med en redogörelse för hur rekryteringen har gått till, hur annonsen har utformats och om var annonsering skett.
2. Se till att anställa lärare som har legitimation och är behörig att bedriva undervisning i kursen idrott och hälsa 1. Inkom med uppgifter om vilken lärare som har anställts och underlag som styrker dennes legitimation och behörighet (2 kap 13 § skollagen).
3. För det fall huvudmannen för undervisningen i ovanstående ämnen anställer lärare utan legitimation eller utan rätt behörighet, inkom med underlag från rekryteringen som visar hur den har gått till, vilka lärare som har anställts och underlag som styrker deras erfarenhet och utbildning samt vilka sökande som inte fått tjänsterna och deras erfarenhet och utbildning. Inkom vidare med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande (2 kap 18 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser lokaler och utrustning, elevhälsa, APL (arbetsplatsförlagt lärande) samt samråd med lägeskommunen.

Om ärendet

Av 26 kap. 9 a § skollagen framgår att Skolinspektionen ska, inom ramen för sin tillsyn, genomföra en kontroll av den verksamhet som en enskild huvudman avser att bedriva (etableringskontroll), om Skolinspektionen godkänt den enskilde som huvudman enligt 2 kap. 5 § skollagen. Etableringskontrollen ska genomföras innan utbildningen startar.

Skolinspektionen har inlett en etableringskontroll i samband med utökning av Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun.

Etableringskontrollen har genomförts genom intervjuer med representanter för huvudmannen. Som en del av kontrollen har även dokumentation inhämtad från huvudmannen granskats.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Kontrollen har omfattat en prövning av huvudmannens förutsättningar att starta utbildningen.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att det saknas undervisande lärare för kurserna naturturism 1 och naturturism 2 samt Idrott och hälsa 1 som ska ges läsåret 2023/24 inom den nya inriktningen. Huvudmannen har uppgett att ett försök till rekrytering av behörig och legitimerad lärare i kurserna i naturturism har gjorts men inte lett till några sökanden. Skolinspektionen har tagit del av annonsen för tjänsten. Vidare har huvudmannen i såväl skriftlig dokumentation som vid intervju tillfället den 15 maj 2023 uppgett att annonsen av behörig lärare i naturturism endast har funnits tillgänglig på skolans hemsida samt i egna konton på sociala medier. Rekryteringsförsöket har dock inte lett till några sökanden varför huvudmannen har anställt en befintlig, vikarierande lärare i idrott och hälsa. Läraren saknar lärarlegitimation och behörighet för att undervisa i såväl idrott och hälsa som naturturism. Representanter för huvudmannen har uppgett att det varit svårt att hitta behöriga lärare för en tjänst på endast 40 procent. Det finns nu ingen pågående rekrytering då huvudmannen anser att tjänsten blir mer attraktiv när utbildningen startat varför de avvaktar med att annonsera på nytt. Huvudmannen anger däremot att ett arbete för att rekrytera behörig lärare i kursen idrott och hälsa 1 pågår. Skolinspektionen har tagit del av annonsen för tjänsten. Den lärare som idag bedriver undervisning i idrott- och hälsa har en tidsbegränsad anställning vid skolan som löper ut den 31 juli 2023.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § och 17–18 §§ skollagen följer att huvudmannen ska ha anställt lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.

Enligt 2 kap. 20 § skollagen får enligt huvudregeln endast den som har legitimation anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande avseende rekrytering av lärare. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare och förskollärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren eller förskolläraren ska bedriva, se prop. 2010/11:20 s. 269.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att anställa lärare som är legitimerade och behöriga i det ämnen de ska bedriva undervisning i. Representanter för huvudmannen har uppgett att de inte lyckats rekrytera en behörig lärare för undervisning i ämnet naturturism då de inte haft några sökanden i den annonsering som gjorts. Annonseringen har då endast funnits tillgänglig på skolans hemsida samt i egna konton på sociala medier. Representanter för huvudmannen har även uppgett att de inte avser att annonsera på nytt förrän utbildningen har startat. Mot bakgrund av detta bedöms huvudmannens ansträngningar för att rekrytera en behörig lärare i kurserna naturturism 1 och naturturism 2 vara otillräckliga. Vad gäller anställning av behörig lärare i ämnet idrott och hälsa pågår det fortfarande en rekryteringsprocess varför huvudmannen inte kunnat redovisa för Skolinspektionen vilken lärare som ska undervisa i detta ämne inför hösten 2023. Etableringskontrollen visar därmed att Friskolan Nytorp AB inte har anställt legitimerade och behöriga lärare i samtliga ämnen och kurser som skolan ska bedriva undervisning i, vilket är en brist enligt 2 kap. 13 § skollagen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Friskolan Nytorp AB:s verksamhet vid Friskolan Nytorp uppfyller inte författningarnas krav vad gäller rekrytering och anställning av lärare. Det finns därför skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra denna skyldighet och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förutsättningar att starta utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Godkännande för utökningen

Friskolan Nytorp AB (556881-3561) har enligt beslut i ärende (dnr 2022:1067) ett godkännande som huvudman för gymnasieskola vid Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun. Godkännandet gäller för utbildning på det nationella

naturbruksprogrammet med inriktning naturturism som huvudmannen avser att starta läsåret 2023/24. Det framgår också att utbildningen kommer att genomföras i Bollnäs kommun.

Friskolan Nytorp AB har sedan tidigare godkännande att bedriva skolverksamhet vid Friskolan Nytorp i Bollnäs kommun enligt Skolinspektionens beslut den 21 december 2012 (dnr 320-2012:6066), den 8 juli 2014 (dnr 320-2013:5664) samt den 25 september 2020 (dnr 2020:1134).

Lokaler och utrustning

Av utredningen framgår att Friskolan Nytorp AB fortsatt kommer bedriva undervisning i befintliga lokaler som de själva äger på adressen Kyrkbyn 4900 i Arbrå. Utökningen innebär inte några ändringar eller ombyggnationer av dessa lokaler. Det totala elevantalet på skolan kommer öka marginellt i och med utökningen. Vidare har huvudmannen inkommit med brandskyddsdokumentation som visar att det finns en handlingsplan för det systematiska brandskyddsarbetet samt att årliga kontroller genomförs av skolans personal.

Av huvudmannens skriftliga dokumentation samt av intervjuer med representanter för huvudmannen framgår att de praktiska undervisningsmomenten under år 1 av utbildningen inom naturturism 1 och naturturism 2 så som tältning och vandring kommer äga rum i kringliggande skog och mark samt ute på ett övningsfält. Övningsfältet utgörs av cirka 17 hektar som ägs av huvudmannen och är beläget cirka två kilometer utanför skolområdet.

Enligt huvudmannens redovisning har varje elev tillgång till en dator i sin utbildning samt till läroplattform och andra digitala verktyg. Det finns även ett bibliotek på skolan där eleverna har tillgång till litteratur i de teoretiska delarna av undervisningen. Vad gäller utrustning till de praktiska undervisningsmomenten har huvudmannen uppgett att de inför skolstart kommer köpa in det material som de inte redan innehar. Terrängmaskiner kommer köpas in inför att de kurserna startar år 2 och 3. Motorsåg och röjmotorsåg finns redan medan skolan kommer utöka antalet fyrhjulingar, snöskotrar och vattenskotrar.

Elevhälsa

Av etableringskontrollen framgår att det finns tillgång till elevhälsa för eleverna vid skolenheten. Utredningen visar att huvudmannen har sett till att det genom anställningsförfarande respektive avtal med externa aktörer finns tillgång till skolsköterska, kurator, specialpedagogisk kompetens, psykolog samt skolläkare. Huvudmannen har inkommit med dokumentation som visar att samtliga kompetenser har relevant kompetens och behörighet.

APL

Av utredningen framgår att arbetsplatsförlagt lärande ska äga rum med start vårterminen år 1. Huvudmannen har inkommit med skriftlig dokumentation i form av en förteckning över, för utbildningen, relevanta arbetsplatser där det finns en etablerad kontakt dem emellan. Genom skriftliga och muntliga överenskommelser

har huvudmannen säkrat praktikplatser för det förväntade antalet elever inom inriktningen naturturism.

Samråd med lägeskommunen

Huvudmannen har genom skriftlig dokumentation visat att samråd med lägeskommunen Bollnäs kommun har ägt rum.

Rättslig reglering

Godkännande som huvudman

Av 2 kap. 5 § skollagen framgår att enskilda, efter ansökan, får godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasieskola och fritidshem.

Lokaler och utrustning

Enlig 2 kap. 35 § skollagen ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av 15 kap. 17 § skollagen framgår att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till böcker och andra läroverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning.

Lärare

Av 2 kap. 13 § och 17–18 §§ skollagen följer att huvudmannen ska ha anställt lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.

Enligt 2 kap. 20 § skollagen får enligt huvudregeln endast den som har legitimation anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Personal inom elevhälsan

Enligt 2 kap. 25 § skollagen ska det för eleverna gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

APL

Av 16 kap. 11§ och 16 § skollagen och 4 kap. 12–14 §§ gymnasieförordningen följer att huvudmannen ska ha säkerställt att det finns tillgång till platser för arbetsplatsförlagt lärande för eleverna på yrkesprogram som uppfyller författningarnas krav.

Samråd med lägeskommun

Av 2 kap. 6a§ skollagen framgår följande. Innan en enskild huvudman startar utbildning inom gymnasieskola, ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisad utredning framkommer inte annat än att verksamheten vid Friskolan Nytorp inom områdena lokaler och utrustning, elevhälsa, APL samt samråd med lägeskommunen, har förutsättningar att starta utbildning i enlighet med författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Beslutet har fattats av utredare Stina Johansson.

Utredare Cecilia Skog har varit föredragande i ärendet.